Dosar nr.2i-286-7/22

H O T Ă R Î R E
Î N N U M E L E L E G I I
Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 26 noiembrie 2024 în mun. Chişinău
Hotărârea integrală întocmită la 10 ianuarie 2025

Judecătoria Chişinău (sediul Central)
În componența:
Preşedintele şedinţei, judecător Gheorghe MÎȚU
Grefier Alvina GRAUR

Cu participarea:
Reprezentantului reclamantului S.R.L. ”Phoenix Company” – lichidatorul *****
Reprezentantului pîrîtului S.R.L. ”Gonvaro-Con” – *****
În lipsa:
Reprezentantului intervenientului accesoriu S.R.L. ”OWL Trans”, legal citat

Examinînd în ședința de judecată publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Phoenix Company” către S.R.L. ”Gonvaro-Con” privind anularea actelor juridice, cu obligarea S.R.L. ”Gonvaro-Con” de a restitui S.R.L. ”Phoenix Company” mijloacele financiare în sumă de 248 668,40 lei

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces.

La data de 27.04.2023 administratorul insolvabilității S.R.L. ”Phoenix Company”, ***** a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată către S.R.L. ”Gonvaro-Con” prin care a solicitat:

- Anularea contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company”, precum și a actului de predare-primire din 08 octombrie 2021;
- Încasarea din contul pîrîtului a sumei de 248 668,40 lei în beneficiul S.R.L. „Phoenix Company”.

În motivarea cererii a menționat că în cadrul procedurii s-a constatat încheierea de către debitorul S.R.L. „Phoenix Company” cu S.R.L. ”Gonvaro-Con” a contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, prin efectul căruia S.R.L. ”Gonvaro-Con”, în calitate de ”Creditor” și S.R.L. „Phoenix Company”, în calitate de ”nou debitor” au convenit ca S.R.L. „Phoenix Company” să preia datoria debitorului initial SRL ”Owl Trans” (în proces de insolvabilitate) în sumă de 248 668,40 lei față de S.R.L. ”Gonvaro-Con”, ce constituie datorie născută anterior prin: contractul de vânzare-cumpărare de marfă nr. 1 din 10.12.19, încheiat între S.R.L. „Gonvaro-Con” și S.R.L. „OWL Trans” și

facturile fiscale reflectate în actul de verificare eliberat de S.R.L. „Gonvaro-Con” pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021.

Prin actul de predare-primire din 08.10.2021, S.R.L. „Phoenix Company” a preluat datoria S.R.L. „OWL Trans” față de S.R.L. ”Gonvaro-Con”, în sumă de 248 668,40 lei, precum actele de unde izvorăște creanța.

În contul achitării datoriei preluate, conform pct. 3.2 al ”Contractului”, ”noul debitor” - S.R.L. „Phoenix Company” s-a obligat să livreze ”creditorului” - S.R.L. „Gonvaro-Con” materiale de construcție (beton) și să elibereze facturile fiscale aferente în limita valorii datoriei preluate conform contractului.

Prin Actul de verificate pe perioada 01.01.2021-31.12.2022 S.R.L. „Phoenix Company” a executat integral obligația asumată prin contractul nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, efectuând livrări în sumă în sumă de 248 668,40 lei.

Conform actului de inventar nr. 1/2i-286/22 din 20.01.2023, au fost identificate următoarele bunuri: autotractor ’’Volvo FM11 42T” cu prețul de bilanț 420 055,09 lei, autotractor ”Volvo FM.FH-4X2T” cu prețul de bilanț 304 861,67 lei, calculator ”HP 280 G2 MT i5-6500” cu prețul de bilanț -6208,33 lei.

Conform Raportului de evaluare nr. 010/31.01/2023 din 02 februarie 2023 întocmit de „ProEvalex” S.R.L. la solicitarea administratorului insolvabilității, valoarea de piață a ambelor unități de transport constituie 425 746,00 lei, iar în acest caz se constată că valoarea de piață totală a masei debitoare la moment, este de 431 954,33 lei.

Astfel pentru creditorii chirografari de rangul III, V și VI se atestă o insuficiență a masei debitoare necesară pentru acoperirea creanțelor validate, or acest contract este în detrimentul creditorilor validați, iar marfa livrată către S.R.L. ”Gonvaro-Con”, putea fi comercializată conform regulilor generale de piață cu obținerea unui venit. Subsecvent, acest venit exprimat în formă monetară cu siguranță putea fi îndreptat la stingerea obligațiilor față de creditorii validați pînă la intentarea procesului de insolvabilitate.

Ba mai mult, analizând textul contractului, se constată că a fost asumată executarea cu titlul gratuit a obligației unui debitor insolvabil, or prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-319/2021 din 01 iulie 2021 s-a admis cererea introductivă depusă de debitorul S.C. „OWL Trans” S.R.L., cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința sa și s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate în privința S.C. „OWL Trans” S.R.L.

Cu certitudine acest contract cade sub incidența art. 104 alin. (1) pct. a) și pct. b) al Legii insolvabilității, unde expres sunt expuse condițiile privind nulitatea unui act juridic, iar în speță sunt întrunite cumulativ aceste condiții.

Conform art. 106, alin. (2) din Legea insolvabilității, terţul dobînditor în cadrul unei tranzacţii anulate conform art. 104 şi 105 trebuie să restituie, în contul masei debitoare, bunul dobîndit sau, în cazul în care bunul nu mai există, valoarea lui estimată la data transferului efectuat de către debitor.

Din Actul de verificate încheiat între S.R.L. „Phoenix Company” și S.R.L. ”Gonvaro-Con” pe perioada 01.01.2021-31.12.2022 rezultă că S.R.L. „Phoenix Company” a executat integral obligația asumată prin contractul nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, efectuând livrări de beton în sumă în sumă de 248 668,40 lei.

Reieșind din natura acestui material de construcție care nu mai poate fi restituit fizic, a solicitat reclamantul restituirea contravalorii mărfurilor de construcție (beton), estimate la data livrării lor la suma de 248 668,40 lei.

În drept a făcut trimitere la prevederile art. 104, alin. (1), lit. a) și b), art. 106 din Legea insolvabilității, solicitînd instanței de insolvabilitate admiterea acțiunii în sensul formulat.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului S.R.L. ”Phoenix Company” – lichidatorul ***** a susținut cererea de chemare în judecată, solicitînd admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul pîrîtului S.R.L. ”Gonvaro-Con” – ***** nu a recunoscut acțiunea, solicitînd respingerea acesteia, motivele fiind expuse în referință (f.d. 25-29; 49-54).

În ședința de judecată reprezentantul intervenientului accesoriu S.R.L. ”OWL Trans” nu s-a prezentat, deși a fost legal citat (f.d. 21, 24). Motivele neprezentării la proces la cunoștința instanței de judecată nu le-a adus, cerere de amînare nu a depus, astfel încît în temeiul art. 206, alin. (5) CPC, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanței.

Audiind explicaţiile participanților la proces și examinând materialele dosarului, instanţa de insolvabilitate consideră necesar de a admite cererea de chemare în judecată, din următoarele considerente.

Din prevederile art. 327, alin. (1)-(3) Cod civil rezultă:

(1) Actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes general (nulitate absolută).

(2) Actul juridic este anulabil dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legale prin care se ocrotește un interes particular (nulitate relativă).

(3) În cazul în care natura nulității nu este prevăzută expres și nici natura interesului ocrotit nu reiese în chip neîndoielnic, actul juridic este anulabil.

În conformitate cu art. 888, alin. (1) Cod civil, debitorul răspunde cu întregul său patrimoniu pentru obligațiile sale. Patrimoniul debitorului servește drept garanție comună a creditorilor săi.

În conformitate cu art. 891 Cod civil, creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, precum asigurarea dovezilor, îndeplinirea unor formalități de publicitate și informare pe contul debitorului, exercitarea acțiunii oblice ori luarea unor măsuri asigurătorii.

Din prevederile art. 895, alin. (1) și (2) ale Codului civil, rezultă:

(1) Creditorul poate cere să fie declarate inopozabile față de el actele juridice încheiate de debitor în dauna creditorului, manifestată prin împiedicarea satisfacerii integrale a drepturilor creditorului față de debitor, dacă debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască că actul juridic va dăuna creditorului sau, în cazul în care actul juridic a fost încheiat înainte de apariția dreptului creditorului, acesta a fost încheiat de către debitor cu intenția de a dăuna creditorilor în general.

(2) În cazul în care actul juridic atacat este cu titlu oneros, suplimentar circumstanțelor prevăzute la alin. (1) creditorul trebuie să demonstreze că:

a) terțul contractant sau beneficiarul actului a cunoscut ori trebuia să cunoască că actul juridic va dăuna creditorului sau că el a fost încheiat cu intenția de a dăuna creditorului; sau

b) dacă actul juridic a fost încheiat înainte de apariția dreptului creditorului, terțul contractant sau beneficiarul actului juridic a cunoscut intenția debitorului de a dăuna creditorilor în general.

Din prevederile art. 895, alin. (4) și (5)ale Codului civil, rezultă:

(4) Ambele părți ale actului juridic cu titlu oneros sînt prezumate că cunoșteau sau trebuiau să cunoască că el va dăuna creditorului ori creditorilor în general dacă actul juridic este încheiat în ultimele 12 luni ce preced înaintarea acțiunii revocatorii și acesta constituie:

a) un act juridic în care valoarea de piață a prestației debitorului depășește cu o treime valoarea de piață a contraprestației terțului contractant; sau

b) un act juridic încheiat de către debitor cu o persoană afiliată debitorului sau al cărui beneficiar este o persoană afiliată debitorului.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4), se prezumă că terțul contractant nu a executat contraprestația.

Din prevederile art. 900 ale Codului civil, rezultă că dispozițiile art. 895-899 nu afectează dispozițiile legale privind acțiunea administratorului insolvabilității sau a lichidatorului de contestare a actelor și a prestațiilor săvîrșite de debitor înainte de declararea insolvabilității sale.

Prevederile art. 104 și 105 din Legea insolvabilității dezvoltă prevederea cuprinsă la art. 900 din Codul civil, legiuitorul instituind reglementări privind acțiunea revocatorie de dreptul insolvabilității, cu particularitățile și specificul imprimat de Legea insolvabilității.

Astfel, dacă acțiunea revocatorie de drept comun are ca efect declararea inopozabilității față de creditor a actelor juridice încheiate de debitor cu terțul în dauna creditorului (art. 895, alin. (1) Cod civil), în cazul acțiunii revocatorii de dreptul insolvabilității, efectul admiterii acțiunii este declararea nulității (nulitate relativă) a actului juridic încheiat de debitor în condițiile menționate în art. 104 și 105 din Legea insolvabilității.

Totodată, dacă acțiunea revocatorie de drept comun poate fi înaintată doar de către creditorul debitorului, în cazul acțiunii revocatorii de dreptul insolvabilității, prin prisma prevederilor art. 104 și 105 din Legea insolvabilității, acțiunea poate fi înaintată de administratorul insolvabilității/lichidator sau de către creditorul care are un interes legitim, cu acordul administratorului insolvabilității/lichidatorului.

Prin urmare, de rînd cu temeiurile nulității absolute sau relative, reglementate de Codul civil, prin raportare la prevederile art. 4 din Codul civil, legiuitorul a reglementat în art. 104, 105 din Legea insolvabilității, anumite temeiuri specifice de nulitate, care pot fi invocate doar de către administratorul insolvabilității/lichidator sau de către creditorii debitorului insolvabil, după caz.

Astfel, din redacția art. 104 din Legea insolvabilității rezultă că temeiurile prevăzute de acest articol, se referă la anularea actelor juridice care afectează bunurile debitorului, în timp ce din redacția art. 105 din Legea insolvabilității rezultă că acest articol se referă la anularea actelor juridice care au fost încheiate în dauna intereselor creditorilor, cu persoanele specificate la alin. (1), lit. a)-g) din articolul menționat.

Din prevederile art. 1, alin. (4) din Legea insolvabilității rezultă că procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Din prevederile art. 240, alin. (3) CPC rezultă: instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că de către administratorul insolvabilității SRL ”Phoenix Company” au fost invocate două temeiuri de nulitate a contractului de preluare a datoriei cu substituire incomplete nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 și actului de predare-primire din 08.10.2021, și anume, temeiul de nulitate prevăzut la art. 104, alin. (1), lit. a) din Legea insolvabilității și temeiul de nulitate prevăzut de art. 104, alin. (1), lit. b) din Legea insolvabilității.

Respectiv, instanța de insolvabilitate va examina cererea de chemare în judecată în limitele acestor temeiuri de nulitate invocate de reclamant.

Din prevederile art. 104, alin. (1), lit. a) și b) din Legea insolvabilității rezultă:

(1) După intentarea procedurii de insolvabilitate, administratorul/ lichidatorul sau oricare creditor care are interes legitim, cu acordul administratorului/lichidatorului, poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni (inclusiv acțiuni reconvenționale) în vederea anulării următoarelor acte juridice:

a) orice act juridic încheiat de către debitor în ultimii 2 ani precedenți înaintării cererii introductive cu intenția de a împiedica, a întârzia sau a complica posibilitatea de stingere a creanțelor creditorilor, care a afectat drepturile creditorilor;

b) transferurile de bunuri sau asumarea de obligații cu titlu gratuit din partea debitorului, făcute în ultimii 2 ani precedenți înaintării cererii introductive, cu excepția asumării unor obligații morale sau a actelor pentru binele public (de sponsorizare) în care generozitatea donatorului este proporțională patrimoniului său.

În procesul examinării cauzei s-a constatat că S.R.L. „Phoenix Company” a încheiat cu S.R.L. ”Gonvaro-Con” contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, prin efectul căruia S.R.L. ”Gonvaro-Con”, în calitate de ”Creditor” și S.R.L. „Phoenix Company”, în calitate de ”nou debitor” au convenit ca S.R.L. „Phoenix Company” să preia datoria debitorului inițial SRL ”OWL Trans” (în proces de insolvabilitate) în sumă de 248 668,40 lei față de S.R.L. ”Gonvaro-Con”, ce constituie datorie născută anterior prin: contractul de vânzare-cumpărare de marfă nr. 1 din 10.12.19, încheiat între S.R.L. „Gonvaro-Con” și S.R.L. „OWL Trans” și facturile fiscale reflectate în actul de verificare eliberat de S.R.L. „Gonvaro-Con” pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021 (f.d. 8-9).

Conform pct. 1.1. din contract, Debitorul inițial - SRL “OWL Trans” în proces de insolvabilitate (dosar nr. 2i- 319/2021), IDNO 1017600053159, cu sediul în Chișinău, str. Mihail Kogălniceanu, nr. 66, ap. (of) 3.

Conform pct. 1.2. din contract, temeiul nașterii datoriei: Contractul de vânzare-cumpărare de mărfuri nr. 1 din 10 decembrie 2019, încheiat între SRL “Gonvaro-Con” și SRL “OWL Trans”, și facturile fiscale reflectate în Actul de verificare eliberat de SRL “Gonvaro-Con” pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021.

Conform pct. 1.3. din contract, datoria preluată de Noul debitor: suma de 248 668,40 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt lei, 40 bani) ce constituie datoria de bază formată din diferența dintre suma totală a plăților efectuate de SRL “Gonvaro-Con” în temeiul contactului indicat la pct. 1.2. și valoarea totală a mărfurilor livrate de SRL “OWL Trans” conform contactului și facturilor fiscale indicate la pct. 1.2. din prezentul contract.

Conform pct. 2.1. din contract, Noul debitor preia de la Creditor datoria Debitorului inițial în mărime de 248 668,40 lei și se obligă să o achite în condițiile prezentului contract.

Conform pct. 2.2. din contract, din momentul semnării contractului, Noul Debitor este adăugat, alături de debitorul inițial, în calitate de debitor al Creditorului în limita datoriei preluate.

Conform pct. 3.1. din contract, datoria preluată se achitată conform pct. 3.2.

Conform pct. 3.2. din contract în contul achitării datoriei preluate (pct. 2.1.), Noul debitor se obligă să livreze Creditorului materiale de construcție (beton) și să elibereze facturile fiscale aferente în limita valorii datoriei preluate conform prezentului contract.

Conform pct. 3.3. din contract, Noul debitor se obligă să livreze betonul, conform pct. 3.1., la data, în cantitatea și de calitatea solicitată de Creditor conform notificării scrise sau verbale.

Conform pct. 5.1. din contract, odată cu achitarea integrală a datoriei preluate de la creditor, Noul debitor se subrogă în drepturile Creditorului față de Debitorul inițial în forma în care acestea se aflau la data subrogației.

În conformitate cu Actul de predare-primire din 08.10.2021, părțile confirmă fără rezerve că în temeiul Contractului de preluare datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/2021 din 08 octombrie 2021, SRL "Gonvaro-Con", înregistrată la 10.08.2000, IDNO 1003600062785, în calitate de "Creditor", reprezentată în temeiul statutului de administratorul societății, *****, pe de o parte, a predat, iar SRL "Phoenix Company", înregistrată la 30.12.2020, IDNO 1020600047826, în calitate de "Nou debitor", reprezentată în temeiul statutului societății de administratorul *****, pe de altă parte, a primit:

1) datoria debitorului inițial SRL "OWL Trans" în proces de insolvabilitate (dosar nr. 2i-319/2021), IDNO 1017600053159, cu sediul în Chișinău, str. Mihail Kogălniceanu, nr. 66, ap. (of) 3, în mărime de 248 668,40 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt lei, 40 bani), care s-a născut în baza Contractului de vânzare-cumpărare mărfuri nr. 1 din 10 decembrie 2019, încheiat între creditorul SRL "Gonvaro-Con" și debitorul inițial SRL "OWL Trans", care se confirmă prin facturile fiscale reflectate în Actul de verificare eliberat de SRL "Gonvaro-Con" pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021;

2) copia Contractului de vânzare-cumpărare mărfuri nr. 1 din 10 decembrie 2019;

3) copia Actul de verificare pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021 între SRL "Gonvaro-Con" și SRL "OWL Trans" (f.d. 10).

După intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL "Phoenix Company", de către administratorul insolvabilității a fost întocmit Actul de inventariere a masei debitoare nr. 1/2i-286/22 din 20.01.2023 (f.d. 15).

Conform Actului de inventariere a masei debitoare nr. 1/2i-286/22 din 20.01.2023, au fost identificate următoarele bunuri în masa debitoare a SRL "Phoenix Company": autotractor "Volvo FM11 42T" cu prețul de bilanț 420 055,09 lei, autotractor "Volvo FM.FH-4X2T" cu prețul de bilanț 304 861,67 lei, calculator "HP 280 G2 MT i5-6500" cu prețul de bilanț - 6208,33 lei.

Conform Raportului de evaluare nr. 010/31.01/2023 din 02 februarie 2023 întocmit de „ProEvalex" S.R.L. la solicitarea administratorului insolvabilității SRL "Phoenix Company", valoarea de piață a ambelor unități de transport constituie 425 746,00 lei, iar în acest caz se constată că valoarea de piață totală a masei debitoare la moment, este de 431 954,33 lei (f.d. 16-17).

Conform tabelului definitiv al creanțelor creditorilor față de patrimoniul debitorului SRL ”Phoenix Company”, suma totală a creanțelor chirografare de rangul III este de 226 692,89 lei (f.d. 14), suma totală a creanțelor chirografare de rangul V este de 3 986 418,05 lei, iar suma totală a creanțelor chirografare de rangul VI este de 168 489,15 lei (f.d. 13, 14).

Respectiv, masa credală a debitorului insolvabil SRL ”Phoenix Company” formată din suma totală a creanțelor validate față de patrimoniul său este de 4 381 600,09 lei.

Astfel, este cert că pentru o parte din creditorii chirografari de rangul V și toți creditorii chirografari de rangul VI se atestă o insuficiență a masei debitoare necesară pentru acoperirea creanțelor validate.

Instanța de insolvabilitate a constatat că SRL ”Phoenix Company” a preluat datoria unui debitor insolvabil, fapt confirmat prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-319/2021 din 01 iulie 2021 prin care s-a admis cererea introductivă depusă de debitorul S.C. „OWL Trans” S.R.L., cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința sa și s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate în privința S.C. „OWL Trans” S.R.L (f.d. 18).

Din prevederile art. 840, alin. (1) Cod civil rezultă că un terț (noul debitor) poate să preia datoria sau o parte din ea în unul din următoarele feluri:

a) debitorul inițial este liberat de datorie (substituirea completă de către noul debitor);

b) debitorul inițial este menținut în calitate de debitor pentru cazul în care noul debitor nu își execută corespunzător obligațiile (substituirea incompletă de către noul debitor);

c) debitorul inițial și cel nou poartă răspundere solidară (adăugarea noului debitor).

Din conținutul contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 rezultă că părțile au optat pentru varianta de preluare a datoriei reglementată de art. 840, alin. (1), lit. b) Cod civil.

Conform art. 845 Cod civil, un terț poate să convină cu creditorul și debitorul inițial să substituie incomplet debitorul, cu efectul că debitorul inițial este menținut ca debitor în cazul cînd debitorul nou nu execută obligația în mod corespunzător.

Din prevederile art. 846 Cod civil rezultă:

(1) Substituirea incompletă are aceleași efecte asupra excepțiilor și compensării ca și substituirea completă.

(2) În măsură în care debitorul inițial nu este liberat, garanția personală sau reală acordată în vederea executării obligațiilor acelui debitor nu este afectată de substituire.

(3) Răspunderea debitorului inițial este guvernată de către dispozițiile legale privind fidejusorul cu beneficiu de discuțiune în măsura în care nu contravin dispozițiilor alin. (1) și (2).

Prin preluarea datoriei, noul debitor își majorează latura pasivă a patrimoniului său, indiferent de forma în care a fost preluată datoria conform art. 840, alin. (1) Cod civil.

Din prevederile art. 81, alin. (2) din Legea insolvabilității, pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvabilitate.

Instanța de insolvabilitate apreciază că prin încheierea de către SRL ”Phoenix Company” cu SRL ”Gonvaro-Con” a contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 prin efectul căruia SRL ”Phoenix Company” a preluat datoria SRL ”OWL Trans” față de SRL ”Gonvaro-Con” în sumă de 248 668,40 lei, de fapt s-a urmărit pe de o parte, de către SRL ”Gonvaro-Con” fraudarea prevederii legale imperative prevăzute de art. 81, alin. (2) din Legea insolvabilității și satisfacerea creanței sale în mod

individual, chiar dacă față de SRL ”OWL Trans” fusese intentat proces de insolvabilitate, iar pe de altă parte, de către SRL ”Phoenix Company” s-a urmărit împiedicarea și complicarea posibilității de stingere a creanțelor creditorilor acestei societăți comerciale, față de care procesul de insolvabilitate a fost intentat la data de 27 octombrie 2022 prin Hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-286/22 (f.d. 7), hotărîre emisă după aproximativ un an de la încheierea contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, cînd deja pentru SRL ”Phoenix Company” existau indicii clari de insolvabilitate.

Este greu de închipuit că datoriile SRL ”Phoenix Company” față de creditorii săi în mărime de 4 381 600,09 lei s-au format cu un an înainte de intentarea procesului de insolvabilitate față de această societate comercială, acestea cu siguranță existau anterior datei încheierii contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 cu SRL ”Gonvaro-Con”.

Instanța de insolvabilitate apreciază că prin contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 pe de o parte, s-a împiedicat posibilitatea creditorilor SRL ”Phoenix Company” de a-și valorifica drepturile de creanță față de această societate comercială, deoarece prin acest contract SRL ”Phoenix Company” a dobîndit un drept de creanță compromis față de SRL ”OWL Trans” (pct. 5.1. din contract) și, de fapt, SRL ”Phoenix Company” nu a primit nici o contraprestație care ar fi putut fi urmărită de către creditorii săi, însă și-a majorat latura pasivă a patrimoniului său, pe de o parte, iar pe de altă parte, marfa livrată către S.R.L. ”Gonvaro-Con”, putea fi comercializată conform regulilor generale de piață cu obținerea unui venit care ar fi diminuat masa credală a SRL ”Phoenix Company”.

Ținînd cont de cele expuse mai sus, instanța de insolvabilitate ajunge la concluzia că, contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 cu certitudine cade sub incidența prevederilor art. 104 alin. (1), lit. a) din Legii insolvabilității, fiind un contract prin care au fost prejudiciate drepturile creditorilor chirografari ai SRL ”Phoenix Company”, contractul respectiv fiind încheiat de către SRL ”Phoenix Company” cu intenția de a împiedica și a complica posibilitatea de stingere a creanțelor creditorilor acestei societăți comerciale, în condițiile în care față de debitorul inițial SRL ”OWL Trans” la data încheierii acestui contract deja fusese intentat proces de insolvabilitate, iar față de SRL ”Phoenix Company” procesul de insolvabilitate a fost intentat peste aproximativ un an de la data încheierii acestui contract, ceea ce denotă existența temeiului de nulitate prevăzut de art. 104 alin. (1), lit. a) din Legii insolvabilității.

Însă, la caz, nu se atestă existența temeiului de nulitate prevăzut de art. 104, alin. (1), lit. b) din Legea insolvabilității, deoarece prin raportare la pct. 5.1. din contract, acesta nu poate fi calificat ca fiind unul cu titlu gratuit, deși SRL ”Phoenix Company” în schimbul prestației de a livra marfa (beton) către SRL ”Gonvaro-Con” nu a primit efectiv nici o contraprestație, în cazul dat fiind vorba despre instituția riscului contractual și nicidecum de un contract cu titlu gratuit.

Astfel, în condițiile în care SRL ”Phoenix Company” avea datorii de 4 381 600,09 lei, riscul asumat de debitorului insolvabil manifestat prin încheierea acestui contract este neproporțional laturii active a patrimoniului său, deoarece prin dobîndirea unei creanțe compromise, SRL ”Phoenix Company” a compromis drepturile propriilor creditori

chirografari de a urmări silit bunurile din patrimoniul său, implicit, de a-și satisface propriile creanțe față de această societate comercială.

Respectiv, argumentele lichidatorului SRL ”Phoenix Company” bazate pre temeiul de nulitate prevăzut de art. 104, alin. (1), lit. b) din Legea insolvabilității sunt nefondate, la caz, constatîndu-se cert doar existența temeiului de nulitate prevăzut de art. 104, alin. (1), lit. a) din Legea insolvabilității.

Reieșind din considerentele că pentru a declara nule actele juridice încheiate de debitor în perioada suspectă este suficient să existe doar un singur temei de nulitate prevăzut de art. 104, alin. (1) din Legea insolvabilității și nicidecum existența cumulativă a acestora, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite capătul de cerere din cuprinsul cererii de chemare în judecată privind anularea contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company”, precum şi a actului de predare-primire din 08 octombrie 2021.

Totodată, se apreciază critic argumentele expuse de către reprezentantul pîrîtului în referință din care rezultă că prin raportare la prevederile pct. 5.1. al contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, noul debitor se substituie în drepturile creditorului față de debitorul inițial în forma în care acestea se aflau la data subrogării, respectiv, S.R.L. ”Phoenix Company” nu a fost prejudiciată prin încheierea acestui contract, deoarece prin contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 s-au fraudat drepturile creditorilor debitorului S.R.L. ”Phoenix Company”, subrogarea prevăzută de pct. 5.1. al contractului fiind una iluzorie, deoarece la data încheierii contractului, debitorul inițial SRL ”OWL Trans” era declarat insolvabil, nu deținea masă debitoare întru stingerea datoriilor sale, motiv pentru care face imposibilă stingerea și datoriei față de noul creditor S.R.L. ”Phoenix Company”.

Mai mult ca atît, din conținutul Hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-319/2021 din 01 iulie 2021 prin care s-a intentat procesul de insolvabilitate în privința debitorului inițial, SRL ”OWL Trans”, rezultă că s-a fixat termen pentru creditori de a înainta cereri de validare a creanțelor data de 13.08.2021, iar ședința de validare a creanțelor a fost fixate pentru 20.09.2021, ora 10:00.

Contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 a fost încheiat la data de 08 octombrie 2021, cînd deja termenul de înaintare a cererilor de validare a creanțelor creditorilor față de patrimoniul debitorului expirase.

Deși în pct. 1.2. al contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 se menționează despre faptul că temeiul nașterii datoriei SRL ”OWL Trans” față de SRL ”Gonvaro-Con” este contractul de vânzare-cumpărare de mărfuri nr. 1 din 10 decembrie 2019, încheiat între SRL “Gonvaro-Con” și SRL “OWL Trans”, și facturile fiscale reflectate în Actul de verificare eliberat de SRL “Gonvaro-Con” pentru perioada 01.01.2020-12.07.2021, totuși SRL ”Gonvaro-Con” nu a prezentat probe care ar confirma depunerea în termenul prevăzut de Hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-319/2021 din 01 iulie 2021 a cererii de validare a creanțelor față de SRL ”OWL Trans”.

Nedepunerea în termen a cererii de validare a creanțelor de către SRL ”Gonvaro-Con” în cadrul procesului de insolvabilitate intentat față de SRL ”OWL Trans” plasa creditorul SRL ”Gonvaro-Com” în afara procesului de insolvabilitate intentat față de SRL ”OWL Trans”, iar valorificarea unui drept de creanță în aceste condiții față de SRL ”OWL Trans” este

imposibilă din punct de vedere juridic, prin prisma prevederilor art. 81, alin. (2) din Legea insolvabilității, care prevede că pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolvabilitate.

Anume pentru a ieși din această situație, SRL ”Gonvaro-Con” a încheiat cu SRL ”Phoenix Company” contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, obținînd executarea obligației din partea unui terț solvabil la acel moment, SRL ”Phoenix Company”, față de debitorul insolvabil SRL ”OWL Trans”, terț, care deși formal s-a subrogat în drepturile creeitorului față de debitorul inițial, a dobîndit un drept de creanță compromis, în condițiile în care la materialele cauzei lipsesc probe care să confirme faptul că SRL ”Gonvaro-Con” a depus în termen cerere de validare a creanțelor sale față de SRL ”OWL Trans”.

Ori, așa cum rezultă din pct. 5.1. al contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, noul debitor se substituie în drepturile creditorului față de debitorul inițial în forma în care acestea se aflau la data subrogării, iar în cazul în care dreptul de creanță al SRL ”Gonvaro-Con” față de SRL ”OWL Trans” era compromis, exact același caracter acesta îl păstrează și în patrimoniul SRL ”Phoenix Company”.

Totodată, pentru a-și executa obligațiile sale față de SRL ”Gonvaro-Con”, SRL ”Phoenix Company” și-a diminuat latura activă a patrimoniului său livrînd materiale de construcții creditorului în valoare de 248 668,40 lei.

Prin această operațiune economică reglementată prin contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, SRL ”Phoenix Company” a împiedicat și a complicat posibilitatea de stingere a creanțelor propriilor săi creditori, fapt care a afectat drepturile creditorilor respectivi.

Astfel, ținînd cont de cele expuse mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite capătul de cerere din cuprinsul cererii de chemare în judecată privind anularea contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company”, precum şi a Actului de predare-primire din 08 octombrie 2021, ca act subsecvent acestui contract.

Referitor la capătul de cerere din cuprinsul cererii de chemare în judecată privind încasarea din contul pîrîtului S.R.L. ”Gonvaro-Con” a sumei de 248 668,40 lei în beneficiul S.R.L. „Phoenix Company”, instanța de insolvabilitate menționează următoarele.

Din prevederile art. 331, alin. (5) Cod civil rezultă că prestațiile executate în temeiul actului juridic nul sau anulat, precum și alte îmbogățiri obținute din acele prestații se supun restituirii *conform dispozițiilor legale privind îmbogățirea nejustificată* (s.i.).

Această prevedere legală consacră în peisajul juridic național unul dintre principiile fundamentale care guvernează efectele nulității actului juridic civil - principiul restabilirii situației anterioare (*restitutio in integrum*), care este consecința principiului retroactivității efectelor nulității reglementat de art. 331, alin. (1) și (2) Cod civil, și, totodată, apare ca un mijloc de asigurare a eficienței lui practice.

Instanța de judecată apreciază că principiul restabilirii situației anterioare (*restitutio in integrum*) este acea regulă de drept potrivit căreia tot ce s-a executat în baza unui act juridic nul sau anulat trebuie restituit, astfel încît părțile raportului juridic să ajungă în situația în care acel act juridic nu s-ar fi încheiat.

Acest principiu, este dezvoltat de legiuitor și în art. 106 din Legea insolvabilității, cu

specificul imprimat de raporturile juridice reglementate prin această lege.

Astfel, din prevederile art. 106, alin. (1) din Legea insolvabilității rezultă că terţul dobînditor în cadrul unei tranzacţii anulate conform art. 104 şi 105 trebuie să restituie, în contul masei debitoare, bunul dobîndit sau, în cazul în care bunul nu mai există, valoarea lui estimată la data transferului efectuat de către debitor.

Norma juridică citată este în concordanță și cu prevederile art. 1990, alin. (1)-(3) Cod civil, care completează prevederile art. 331, alin. (5), în virtutea faptului că restituirea prestațiilor precum și alte îmbogățiri obținute din acele prestații în temeiul actului juridic nul sau anulat, are loc conform dispozițiilor legale privind îmbogățirea nejustificată.

Din prevederile art. 1990, alin. (1)-(3) Cod civil rezultă:

(1) Dacă îmbogățirea constă într-un bun care poate fi transmis, persoana îmbogățită este obligată să restituie îmbogățirea prin transmiterea bunului persoanei dezavantajate.

(2) În loc de a transmite bunul, persoana îmbogățită poate alege să restituie îmbogățirea prin plata valorii bănești în folosul persoanei dezavantajate dacă transmiterea ar cauza persoanei îmbogățite un efort sau cheltuieli disproporționate.

(3) Dacă bunul a fost consumat, a pierit ori a fost pierdut, dacă bunul nu îi mai aparține sau dacă persoana îmbogățită este din alte motive în imposibilitate de a transmite bunul, persoana îmbogățită este obligată să restituie îmbogățirea prin plata valorii bănești în folosul persoanei dezavantajate. În cazul în care imposibilitatea se referă la o parte a bunului sau bunul este grevat cu drepturile unui terț, persoana dezavantajă poate alege între transmiterea valorii bănești a întregului bun sau transmiterea bunului în forma în care se află, la care se va adăuga valoarea bănească a părții care lipsește.

Corespunzător, instanța de judecată relevă, că atît Codul civil, în art. 331, alin. (5) coroborat cu art. 1990, alin. (3), cît și Legea insolvabilității în art. 106, alin. (1) admit excepții de la acest principiu.

Astfel, în cazul imposibilităţii de restituire, fiecare parte este obligată să plătească contravaloarea prestaţiei (art. 331, alin. (5) coroborat cu art. 1990, alin. (3) Cod civil), corespunzător, în cazul în care bunul nu mai există, terţul dobînditor trebuie să restituie valoarea lui estimată la data transferului efectuat de către debitor (art. 106, alin. (1) din Legea insolvabilității).

Din Actul de verificate încheiat între S.R.L. „Phoenix Company” și S.R.L. ”Gonvaro-Con” pe perioada 01.01.2021-31.12.2022 rezultă că S.R.L. „Phoenix Company” a executat integral obligația asumată prin contractul nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, efectuând livrări de beton în sumă în sumă totală de 248 668,40 lei (f.d. 11).

Reieșind din natura acestui material de construcție care nu mai poate fi restituit fizic după ce a fost utilizat conform destinației, instanța de judecată ajunge la concluzia că este întemeiat și capătul de cerere din cuprinsul cererii de chemare în judecată prin care reclamantul a solicitat restituirea în contul masei debitoare a S.R.L. „Phoenix Company” a contravalorii materielelor de construcție (beton), estimate la data livrării lor la suma de 248 668,40 lei.

Ținînd cont de cele expuse mai sus, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite și acest capăt de cerere și de a încasa de la S.R.L. ”Gonvaro-Con” în beneficiul S.R.L. ”Phoenix Company” (în proces de insolvabilitate) suma de 248 668 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt),40 lei.

Totodată, instanța de judecată consideră necesar de a explica S.R.L. ”Gonvaro-Con”, că în cazul deferit spre soluționare, este exclusă aplicabilitatea prevederilor art. 106, alin. (2) din Legea insolvabilității, deoarece debitor inițial în raporturile juridice obligaționale față de acest creditor este SRL ”OWL Trans”, iar prin contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, SRL ”Phoenix Company” a preluat datoria SRL ”OWL Trans” față de S.R.L. ”Gonvaro-Con”.

Corespunzător, în condițiile în care s-a declarat nulitatea contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021, iar S.R.L. ”Gonvaro-Con” va restitui în masa debitoare a S.R.L. ”Phoenix Company” (în proces de insolvabilitate) suma de 248 668 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt),40 lei, aceasta nu va dispune de nici un drept de creanță față de S.R.L. ”Phoenix Company” (în proces de insolvabilitate).

Ținînd cont de faptul că instanța de judecată a constatat în partea motivantă a prezentei hotărîri că prin încheierea de către SRL ”Phoenix Company” cu SRL ”Gonvaro-Con” a contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 s-a urmărit de către SRL ”Gonvaro-Con” fraudarea prevederii legale imperative prevăzute de art. 81, alin. (2) din Legea insolvabilității și satisfacerea creanței sale în mod individual, chiar dacă față de SRL ”OWL Trans” fusese intentat proces de insolvabilitate, este exclusă și validarea dreptului de creanță al SRL ”Gonvaro-Con” în sumă de 248 668 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt),40 lei și față de SRL ”OWL Trans”, SRL ”Gonvaro-Con” manifestînd un comportament de rea-credință, iar prin prisma prevederilor art. 14 Cod civil și art. 106, alin. (2) din Legea insolvabilității, această societate comercială nu poate obține careva avantaje sau beneficii din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În conformitate cu art. 82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Din prevederile art. 86, alin. (2) CPC rezultă că persoanele juridice declarate în stare de insolvabilitate, la introducerea în instanţa de judecată a acţiunilor de urmărire a creanţelor debitoare, de anulare a actelor juridice fictive sau frauduloase, a garanţiilor acordate, a tranzacţiilor încheiate şi a actelor de transfer de proprietate, precum şi la atacarea hotărîrilor judecătoreşti adoptate pe marginea acestor litigii, plătesc taxa de stat după examinarea cauzei, dar nu mai tîrziu de 6 luni din data adoptării de către instanţa de judecată a hotărîrii.

Prin prisma acestei prevederi legale, dar și reieșind din conținutul art. 85 CPC, instanța de judecată ajunge la concluzia că reclamantul SRL ”Phoenix Company” nu este scutit de la plata taxei de stat prin lege și nici nu a solicitat scutirea de la plata taxei de stat în temeiul art. 85, alin. (4) CPC.

Însă, avînd în vedere faptul că pîrîta a pierdut procesul, iar reclamantul a avut cîștig de cauză, în temeiul art. 94, alin. (1) coroborat cu art. 98 alin. (1) CPC de la pîrîtă urmează să fie încasată taxa de stat în beneficiul Statului.

Ținînd cont de faptul că cererea de chemare în judecată cuprinde diferite pretenții atît cu caracter nepatrimonial (declararea nulității contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 și Actului de predare primire din 08

octombrie 2021), cît și patrimonial (încasarea de la pîrît a sumei de 248 668,40 lei), care se taxează diferit, instanța de judecată va încasa de la pîrît taxa de stat în beneficiul Statului, reieșind din următorul calcul:

- pentru pretenția cu caracter nepatrimonial privind declararea nulității contractului de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 – 100 lei, conform art. 3 alin. (1) lit. e) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992, abrogată în prezent, dar în vigoare la data depunerii acțiunii în instanța de judecată;
- pentru pretenția cu caracter nepatrimonial privind declararea nulității Actului de predare-primire a datoriei din 08.10.2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company”– 100 lei, conform art. 3 alin. (1) lit. e) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992, abrogată în prezent, dar în vigoare la data depunerii acțiunii în instanța de judecată;
- pentru pretenția cu caracter patrimonial privind încasarea de la pîrît a sumei de 248 668,40 lei – 7460,05 lei (3% din valoarea acțiunii) în temeiul art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992, abrogată în prezent, dar în vigoare la data depunerii acțiunii în instanța de judecată.

Respectiv: 100 lei+100 lei+ 7460,05 lei=7 660,05 lei.

Anume suma de 7 660,05 lei se încasează de la pîrît în contul Statului cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat.

În conformitate cu art. 238-241 CPC, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Phoenix Company” către S.R.L. ”Gonvaro-Con” privind anularea actelor juridice, cu obligarea S.R.L. ”Gonvaro-Con” de a restitui S.R.L. ”Phoenix Company” mijloacele financiare în sumă de 248 668 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt),40 lei.

Se anulează contractul de preluare a datoriei cu substituire incompletă nr. 08/10/21 din 08 octombrie 2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company” și Actul de predare-primire a datoriei din 08.10.2021 încheiat între S.R.L. ”Gonvaro-Con” și S.R.L. ”Phoenix Company”.

Se încasează de la S.R.L. ”Gonvaro-Con”, IDNO 1003600062785, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alba-Iulia, 79/2 în beneficiul S.R.L. ”Phoenix Company” (în proces de insolvabilitate), IDNO: 1020600047826, cu sediul în mun. Chişinău, str. Alba Iulia, 79/1, of. 1, MD-2071 suma de 248 668 (două sute patruzeci și opt mii șase sute șaizeci și opt),40 lei.

Se încasează de la S.R.L. ”Gonvaro-Con”, IDNO 1003600062785, cu sediul în mun. Chișinău, str. Alba-Iulia, 79/2 în contul Statului taxa de stat în mărime de 7 660 (șapte mii șase sute șaizeci),05 lei.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Central).

Președintele ședinței,
Judecătorul Gheorghe MÎȚU